

1 Postojanje platnog naloga

U Češkoj, osim postupka za europski platni nalog koji je uređen Uredbom (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog, postoje još tri vrste takvih postupaka: platni nalog, elektronički platni nalog te platni nalog na temelju mjenice ili čeka (odredbe članka od 172. do 175. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku (*občanský soudní řád*)).

1.1 Područje primjene postupka

Platni nalog može se izdati čak i ako tužitelj ne podnese izričit zahtjev, i to na temelju zahtjeva za isplatu financijskog potraživanja, ako to pravo tužitelja proizlazi iz činjenica koje je on iznio i potkrijepio dokumentima. Sud uvijek ima diskrecijsko pravo odlučiti hoće li u okviru određenog predmeta izdati platni nalog; ako sud ne izda platni nalog, zakazuje raspravu. Platni nalog ne može se izdati ako ga je potrebno dostaviti tuženiku koji se nalazi u inozemstvu ili ako nije poznato gdje se tuženik nalazi (odredbe članka 172. stavka 2. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku).

Elektronički platni nalog može se izdati isključivo ako to zatraži tužitelj, a potrebno ga je sastaviti na za to predviđenom elektroničkom obrascu i potpisati ovjerenim elektroničkim potpisom, pod uvjetom da zahtijevano potraživanje ne premašuje 1 000 000 CZK; dodatni troškovi nisu obuhvaćeni iznosom potraživanja. Elektronički platni nalog ne može se izdati ako ga je potrebno dostaviti tuženiku koji se nalazi u inozemstvu ili ako nije poznato gdje se tuženik nalazi (odredbe članka 174.a stavka 3. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku).

Platnim nalogom na temelju mjenice ili čeka mogu se dodijeliti prava koja proizlaze iz mjenice ili čeka. Ako se ispune formalni zahtjevi, sud je obavezan odlučiti u skraćenom postupku na način da izda platni nalog na temelju mjenice (čeka). Platni nalog na temelju mjenice ili čeka može se izdati isključivo na inicijativu tužitelja, a može se izdati čak i ako ga je potrebno dostaviti u inozemstvo. Platni nalog na temelju mjenice ili čeka može se dostaviti isključivo tuženiku osobno; zamjenski oblici dostave nisu dozvoljeni.

Svrha je pokretanja postupka za europski platni nalog naplatiti nesporna financijska potraživanja u određenom iznosu. Nesporna financijska potraživanja moraju biti dospjela u vrijeme pokretanja postupka za izdavanje europskog platnog naloga. Kako bi se pokrenuo postupak potrebno je ispuniti obrazac A, u kojem se navode sve informacije o strankama te o prirodi i iznosu potraživanja. Sud će pregledati zahtjev te bi, ako je obrazac točno ispunjen, u roku od 30 dana trebao izdati europski platni nalog.

1.1.1 Koje su vrste potraživanja prihvatljive (npr. samo novčana potraživanja, samo ugovorna potraživanja itd.)?

Odluke u obliku platnog naloga, elektroničkog platnog naloga ili europskog platnog naloga mogu se donijeti isključivo u pogledu financijskih potraživanja. Platni nalog na temelju mjenice ili čeka može se izdati isključivo u pogledu izvršenja financijskih obveza koje proizlaze iz mjenice ili čeka.

1.1.2 Postoji li gornja granica vrijednosti potraživanja?

Najviša granica od 1 000 000 CZK (uključujući dodatne troškove) primjenjuje se u slučaju elektroničkog platnog naloga; najviša granica za europski platni nalog ili platni nalog na temelju mjenice (čeka) ne postoji.

1.1.3 Je li uporaba tog postupka obvezna ili ne?

Postupak za platni nalog nije obavezan, tužitelj može zahtijevati isplatu svojeg financijskog potraživanja u okviru redovnog parničnog postupka. Međutim, ako tužitelj pokrene „običan“ postupak, a potraživanje koje u okviru njega zahtijeva ispunjuje uvjete za izdavanje platnog naloga, sud može izdati platni nalog premda to tužitelj nije izričito zatražio. Elektronički platni nalog, europski platni nalog i platni nalog na temelju mjenice (čeka) mogu se izdati isključivo na zahtjev tužitelja.

1.1.4 Je li postupak dostupan ako tuženik živi u drugoj državi članici ili u trećoj zemlji?

Platni nalog ili elektronički platni nalog ne može se izdati ako ga je potrebno dostaviti tuženiku u inozemstvu. U tom slučaju sud nastavlja postupak u skladu s pravilima redovnog parničnog postupka.

Ako je europski platni nalog koji je izdao češki sud ili sud druge države članice potrebno dostaviti u Češku, on se tuženiku mora dostaviti osobno; zamjenski oblici dostave nisu dozvoljeni (odredbe članka 174.b stavka 1. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku).

1.2 Nadležni sud

Odluku o platnom nalogu ili elektroničkom platnom nalogu donosi mjesno nadležni okružni sud (*okresní soud*). Odluku o platnom nalogu na temelju mjenice (čeka) uvijek donosi regionalni sud (*krajský soud*) (odredbe članka 9. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku). Za nadležnost za pokretanje postupka izdavanja europskog platnog naloga vidjeti članak 6. Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog.

1.3 Formalni zahtjevi

Za pokretanje postupka izdavanja platnog naloga odnosno platnog naloga na temelju mjenice (čeka) ne postoji standardizirani obrazac.

Sud može izdati platni nalog i ako tužitelj ne podnese izričit zahtjev; to se ne odnosi na elektroničke platne naloge i platne naloge na temelju mjenice i čeka. Stoga se za pokretanje postupka izdavanja platnog naloga odnosno za podnošenje zahtjeva za izdavanje platnog naloga ili platnog naloga na temelju mjenice ili čeka moraju ispuniti svi opći uvjeti dostavljanja sudu. Ako zakonom nisu propisane druge pojedinosti koje se odnose na podnošenje zahtjeva određene vrste, podnesak mora sadržavati barem sljedeće pojedinosti: sud kojem je upućen, osobu koja ga podnosi, spor na koji se odnosi i iznos koji se potražuje te on mora biti potpisan i datiran. Obveza stavljanja potpisa i datuma ne odnosi se na podneske sastavljene na elektroničkom obrascu u obliku koji je u skladu s predmetnim odredbama. Podnesak se mora sastaviti u pisanom obliku te ga se može podnijeti na papirnatom ili elektroničkom obrascu s pomoću javne mrežne podataka ili telefaksa (odredbe članka 42. stavaka 1. i 4. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku). Podnesku koji je sastavljen na elektroničkom obrascu ili dostavljen telefaksom u roku od tri dana mora se priložiti izvornik ili pisani podnesak istovjetnog sadržaja. To se ne odnosi na elektroničke podneske s ovjerenim elektroničkim potpisom na temelju ovjerene potvrde koju je izdao akreditirani izdavatelj (odredbe članka 42. stavka 3. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku).

Zahtjev za izdavanje elektroničkog platnog naloga može se dostaviti isključivo na propisanom obrascu u elektroničkom obliku (obrazac je dostupan na <https://www.justice.cz/>). Osim što zahtjev mora ispunjavati opće uvjete (odredbe članka 42. stavka 4. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku), u njemu se moraju navesti i ime, prezime i adresa stranaka te osobni identifikacijski broj ili identifikacijski broj (ovisno o slučaju) stranaka (tvrtka društva ili naziv i registrirano sjedište pravnog subjekta, identifikacijski broj, oznaka države i relevantne organizacijske jedinice države koja tu državu zastupa pred

sudom) te, ako je to relevantno, i ime njihovih zastupnika, opis presudnih činjenica i oznake dokaza koje podnositelj zahtjeva predlaže te se jasno mora navesti što tužitelj traži (odredbe članka 79. stavka 1. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku). U zahtjevu se isto tako mora navesti datum rođenja fizičke osobe, identifikacijski broj pravne osobe ili identifikacijski broj fizičke osobe koja se bavi poslovnom djelatnošću (odredbe članka 174.a stavka 2. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku). Tužitelj mora potpisati zahtjev ovjerenim elektroničkim potpisom u skladu s ovjerenom potvrdom koju je izdao certificirani izdavatelj.

Za podnošenje zahtjeva za europski platni nalog mora se ispuniti obrazac A iz Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. U obrascu se moraju navesti sve informacije o strankama te prirodi i iznosu potraživanja.

1.3.1 Je li uporaba standardiziranog obrasca obvezna? (Ako jest, gdje se može dobiti taj obrazac?)

Isključivo u slučaju elektroničkog platnog naloga. Obrazac je dostupan na <https://www.justice.cz/>. Tužitelj mora potpisati zahtjev ovjerenim elektroničkim potpisom u skladu s ovjerenom potvrdom koju je izdao certificirani izdavatelj (odredbe članka 174.a Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku). Vidjeti prethodni odjeljak 1.3. u kojemu su navedeni formalni zahtjevi za podnošenje zahtjeva za izdavanje europskog platnog naloga.

1.3.2 Mora li me odvjetnik obvezno zastupati?

Ne.

1.3.3 Koliko detaljno moram obrazložiti potraživanje?

Platni nalog ili elektronički platni nalog može se izdati isključivo ako zatraženo pravo proizlazi iz činjenica koje je tužitelj iznio i potkrijepio dokumentima (vidjeti odjeljak 1.3.4.). Zaključak da zatraženo pravo proizlazi iz činjenica koje je iznio tužitelj ima oblik opisa presudnih činjenica koje su dostatno potkrijepljene priloženim dokazima na temelju kojih sud može pravno ispitati činjenice predmeta koje je iznio tužitelj. Nužno je navesti sveukupne okolnosti predmeta kako bi se moglo ocijeniti koje se pravo zahtijeva (koji je pravni propis potrebno primijeniti). Osim toga, tužitelj mora iznijeti sve činjenice s kojima je, na temelju propisa, povezan nastanak, izmjena ili prestanak prava i obveza te se sve navedeno mora odgovarajuće potkrijepiti dokazima.

U postupku koji se odnosi na izdavanje platnog naloga na temelju mjenice ili čeka nužno je da tužitelj podnese izvornik mjenice ili čeka, čija se vjerodostojnost opravdano ne smatra upitnom, te ostale dokumente potrebne za ostvarivanje prava.

1.3.4 Je li nužno predočiti pisani dokaz predmetnog potraživanja? Ako jest, koji se dokumenti prihvaćaju kao dokaz?

Da. Kao što proizlazi iz prirode postupka, potrebno je dostaviti dokumentarne dokaze kojima se potkriepjuje pravo koje je tužitelj zatražio. U slučaju zahtjeva za izdavanje elektroničkog platnog naloga, dokumentarni se dokazi moraju priložiti elektroničkom obrascu. Zahtjevu za izdavanje platnog naloga na temelju mjenice (čeka) mora se priložiti izvornik mjenice ili čeka. Opseg prava tužitelja da podnose različite vrste dokaza ni na koji način nije ograničen.

1.4 Odbacivanje zahtjeva

Ako se platni nalog ne može izdati, sud neće odbiti zahtjev za njegovo izdavanje nego će nastaviti postupak u skladu s redovnim pravilima parničnog postupka (konkretno, zakazati će raspravu). Platni nalog ne može se izdati ako tužitelj ne zahtijeva isplatu financijskog potraživanja, ako nije poznato gdje se tuženik nalazi ili ako je platni nalog potrebno dostaviti tuženiku u inozemstvu.

Sud odbija zahtjev za izdavanje elektroničkog platnog naloga ako predmetni zahtjev ne sadržava sve pojedinosti propisane zakonom odnosno ako je nerazumljiv ili dvoznačan te takvi nedostaci onemogućuju nastavak postupka. U tom slučaju sud ne poziva tužitelja da ispravi ili dopuni svoj podnesak. Ako se zahtjev za izdavanje platnog naloga na temelju mjenice ili čeka ne može odobriti, sud će zakazati raspravu.

1.5 Žalba

Sud neće izdati odluku o ukidanju platnog naloga, elektroničkog platnog naloga ili platnog naloga na temelju mjenice (čeka) te stoga pitanje mogućnosti žalbe protiv odbačenog platnog naloga nije relevantno.

1.6 Prigovor

Prigovor se može podnijeti kako bi se osporio platni nalog ili elektronički platni nalog. Tuženik može podnijeti prigovor u roku od 15 dana od dostave platnog naloga ili elektroničkog platnog naloga. Prigovor kojim se osporava elektronički platni nalog može se podnijeti i na elektroničkom obrascu potpisanom ovjerenim elektroničkim potpisom. Prigovor nije potrebno potkrijepiti dokazima, ali bi on trebao ispunjavati opće uvjete podnošenja sudu, odnosno, konkretno, trebao bi biti potpisan i datiran te bi iz podneska trebalo biti jasno kojem je sudu upućen, tko ga podnosi, na koji se predmet odnosi i što se njime zahtijeva. Prigovori kojima se želi osporiti platni nalog na temelju mjenice (čeka) mogu se podnijeti u roku od 15 dana od njegove dostave. Tužitelj u svojim prigovorima mora navesti sve dijelove platnog naloga na temelju mjenice (čeka) kojima se protivi.

U postupku za europski platni nalog tuženik može platiti iznos koji se potražuje ili osporiti potraživanje u roku od 30 dana podnošenjem prigovora sudu koji je izdao europski platni nalog. Za podnošenje prigovora tuženik ispunjava obrazac F iz Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. Predmet se potom prosljeđuje redovnim građanskim sudovima te ga se razmatra u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

1.7 Učinak prigovora

Čak i ako samo jedan tuženik podnese prigovor u propisanom roku, platni nalog ili elektronički platni nalog poništava se u potpunosti, sud će zakazati raspravu te će se postupak nastaviti u skladu s redovnim pravilima parničnog postupka.

Ako tužitelj u propisanom roku uloži prigovor u pogledu platnog naloga na temelju mjenice (čeka), sud će zakazati rasprave kako bi o njima donio odluku. Ovisno o ishodu postupka koji se odnosi na prigovore, sud će donijeti odluku kojom će naložiti podmirenje platnog naloga na temelju mjenice (čeka) (ako se prigovori smatraju neutemeljenima) ili odluku kojom će djelomično ili u potpunosti ukinuti predmetni platni nalog (ako se prigovori smatraju djelomično ili potpuno neutemeljenima). Protiv te sudske odluke moguće je uložiti žalbu. Za razliku od prigovora podnesenog u pogledu platnog naloga ili elektroničkog platnog naloga, platni nalog na temelju mjenice (čeka) ne može se ukinuti podnošenjem prigovora.

1.8 Učinak izostanka prigovora

Platni nalog, elektronički platni nalog i europski platni nalog koji nisu osporeni prigovorom imaju učinak izvršne sudske odluke. Ako tuženik ne podnese prigovore u pogledu platnog naloga na temelju mjenice (čeka) ili ih povuče, to isto tako ima učinak izvršne sudske odluke.

1.8.1 Što je potrebno učiniti kako bi se dobila izvršiva odluka?

Sud na zahtjev platnog naloga, elektroničkom platnom nalogu i platnom nalogu na temelju mjenice (čeka) prilaže klauzulu o pravnom učinku i izvršnosti.

Platni nalog s takvim klauzulama čini izvršnu ispravu.

Kad je riječ o postupcima koji se odnose na europski platni nalog, ako tuženik nije podnio prigovor u propisanom roku, europski platni nalog postaje automatski izvršiv. Izvršenje se odvija u skladu s nacionalnim pravilima i postupcima države članice u kojoj se europski platni nalog izvršava.

1.8.2 Je li ta odluka konačna ili se tuženik još može žaliti na nju?

Ne postoje redovite mjere kojima bi se osporio platni nalog, elektronički platni nalog ili platni nalog na temelju mjenice (čeka) u pogledu kojega nije uloženi prigovor i koji ima učinak izvršne sudske odluke. U slučajevima propisanim zakonom tuženik se može služiti samo izvanrednim mjerama, odnosno pokrenuti postupak zbog dovođenja u zabludu, a u slučaju izvršivog platnog naloga može podnijeti i zahtjev za ponovno pokretanje postupka (odredbe članka 228. stavka 2. i članka 229. stavka 2. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku).

Nakon isteka razdoblja od 30 dana određenog za podnošenje prigovora protiv europskog platnog naloga u kojemu takav prigovor nije podnesen, tuženik može zatražiti preispitivanje europskog platnog naloga na koje se primjenjuju uvjeti iz članka 20. Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća

od 12. prosinca 2006. Sud koji je izdao europski platni nalog nadležan je za postupke koji se odnose na zahtjev za njegovo preispitivanje. Zahtjev za preispitivanje europskog platnog naloga jedino je pravno sredstvo tuženika za osporavanje izvršivog europskog platnog naloga u državi u kojoj je platni nalog izdan. (Sudska) odluka koja se odnosi na zahtjev za preispitivanje europskog platnog naloga dostavlja se tužitelju i tuženiku (odredbe članka 174.b stavaka 2. i 3. Zakona br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku).

Druge poveznice

<https://www.justice.cz/>

Posljednji put ažurirano: 15/06/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.